

С Т А Н О В И Щ Е

От: Проф. д-р Роберт Димитровски

Университет за управление на знанието, Скопие, Северна Македония

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (индустрия) в Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов

Автор на дисертационния труд: Марина Димитар Грубор

Научен ръководител: Проф. д-р Любчо Минчев Варамезов

Тема на дисертационния труд: „Предприемачеството като стратегия за развитие в Република Сърбия

Основание: Заповед на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов №492 от 06.07.2020 г. и Решение на Научното жури, взето на Първо заседание, проведено на 17.07.2020 г.

I. Общо представяне на дисертационния труд

1. Предмет на изследване

Предмет на изследването е развитието на предприемаческите компетенции на ръководителите чрез прилагане на предприемаческо обучение с цел повишаване качеството на тяхната работа. Използването на термините „мениджъри“ и „качество на техническата работа“ означава фокусиране на мениджърите върху много по-широка основа, не само върху тясно изискуемите предприемачески компетенции, тъй като мениджърите не се диференцират от гледна точка на организацията.

2. Обем

Дисертационният труд има обем от 230 страници, от които титулна страница, съдържание, увод – 5 стр., основен, текст – 209 стр., заключение – 4 стр., използвани източници – 9 стр. В дисертационния труд са включени таблици – 24 бр. и фигури – 5 бр.

3. Структура

Дисертационният труд се състои от: увод, глава Първа “Теоретична разработка на проблема”, глава Втора “Методология на изследването”, глава Трета “Анализ на данните от изследването”, заключение, литература и приложения.

4. Литература

Списъкът на използваната литература е съставен от общо 101 бр. литературни източници на кирилица и латиница и 11 бр. електронни източници.

5. Приложения

В дисертационния труд са включени 6 бр. приложения:

- ✓ Въпросник за мениджъри;
- ✓ Въпросник за предприемачи;
- ✓ Въпросник за мениджъри и контролори;
- ✓ Кодирани данни от изследването-Анкета (за мениджъри);
- ✓ Кодирани данни от изследването- Анкета (за предприемачи);
- ✓ Кодирани данни от анкетата Първични данни от анкетата за мениджъри (концептуални умения).

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

1. Преценка на актуалността и разработеността на изследвания в дисертацията научен проблем

Глобализацията и развитието на обществото и икономиката, основани на знания, конкурентоспособност и иновации, изискват развитие на всички нива: индивидуално, институционално и социално. Образователните системи трябва да се адаптират към новите изисквания. За да посрещнат тези нужди, образователните институции трябва да развият компетентности, които са в съответствие с новите технологии, с нуждите на съвременната икономика. Предприемаческият доход и неговото развитие като процес е необходимо за повишаване нивото на трудовата компетентност и е задължително за развитието на икономиката във време на глобална конкуренция. Уместността и значението на темата на дисертационната работа се определя от възможностите на обучението по предприемачество като предпоставка за мениджърите да придобият предприемачески умения, необходими за успешното управление на бизнес компаниите.

2. Мнение за език, обем и инструментариум на дисертационния труд

Езикът, на който е написана дисертацията, е разбираем и съответства на вида на дисертационния документ. Обемът, структурата и използваният инструментариум са подходящи за избрания предмет на изследване и защита на изследователската теза. Видно е, че научният ръководител е имал добра координация с докторанта и успешно го е инструктирал и ръководил.

3. Мнение относно точност и пълно отразяване на дисертационния труд в автореферата

Авторефератът напълно съответства на дисертационния труд и отразява точно неговото разработване от самото начало (идея) до заключение-

то. Изследванията и резултатите са правилни и подходящи за позицията, която се очаква от подобен труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

1. Съдържа ли предлаганият текст нови научни идеи и резултати с мнение за тяхната значимост.

Дисертационният труд има солиден теоретичен дизайн, включващ обекта, предмета и методите на изследване. Дисертацията е разработена в изключително важна област – предприемачество. Научният принос на този документ може да намери отражение и приложение в специфичната ситуация в Република Сърбия. Значимостта на изследванията, резултатите и заключенията се базират на разработения последващ модел за развитие на предприемаческите умения на мениджърите чрез прилагането на предприемаческо обучение. Установена е корелацията между различните умения (за идентифициране на възможности, иновативни умения, лидерски умения, умения за поемане на риск) и предприемаческата ефективност, направени са съответните тълкувания и препоръки. Важно е също така, че е достигнато до извода и е направено предложение относно необходимостта от обучение по предприемачество, с цел формирането на предприемачески умения у мениджърите.

IV. Въпроси по дисертационния труд

Имам само 1 въпрос, свързан с практическото изследване и резултатите от него: Какви са възможностите и как могат да се приложат в Република Сърбия постигнатите от изследването резултатите?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Въз основа на написаното по-горе, считам, че дисертацията се характеризира с оригиналност, актуалност, самостоятелност, теоретична и методична солидност. **Марина Димитар Грубор** отговаря на всички процедурни изисквания, посочени в ЗРАСРБ и ППЗРАС в СА „Д. А. Ценов” – Свищов, относно ОНС „доктор”. Изразявам **положителната си оценка** за представения дисертационен труд и **препоръчвам** на **Научното жури**, назначено със Заповед на Ректора на СА №492 от 06.07.2020 г., да **присъди на Марина Димитар Грубор образователна и научна степен „доктор” по научна специалност „Икономика и управление (индустрия)”, професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма „Икономика и управление (индустрия).**

Дата: 19.07.2020 г.

Изготвил Становището:

/Проф. д-р Роберт Димитровски/